

ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Έγκαιρη διάγνωση και θεραπευτικές προσεγγίσεις

Θεόδωρος Σκλαβιάδης, Καθηγητής Φαρμακολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Φαρμακευτικής, Εργ.Φαρμακολογίας
Ομάδα Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων
Κτήριο Φαρμακευτικής, Βιολογίας, γραφείο 310
Τ.Κ. 54124, Θεσσαλονίκη
email: sklaviad@auth.gr

Το νευρικό σύστημα είναι ίσως το βασικότερο σύστημα του ανθρώπινου οργανισμού που επιτρέπει την επικοινωνία του οργανισμού με το εξωτερικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα συντηρεί και συντονίζει, μαζί με το σύστημα των ενδοκρινών αδένων, τις περισσότερες από τις λειτουργίες ελέγχου του οργανισμού.

Η μοναδικότητά του όσον αφορά την πολυπλοκότητα των ενεργειών που πραγματοποιεί φαίνεται εξάλλου και στον τρόπο οργάνωσής του. Ο εγκέφαλος είναι ένα λεπτομερές δίκτυο αποτελούμενο από 100 και πλέον δισεκατομμύρια νευρικά κύτταρα, τα οποία διασυνδέονται με μικρότερα υποκυτταρικά στοιχεία, τις συνάψεις, και επιτρέπουν την αντίληψή μας για τον εξωτερικό κόσμο, εστιάζουν την προσοχή μας και ελέγχουν τον μηχανισμό της κίνησης και καταγράφουν εικόνες, γεύσεις, οσμές. Όλα αυτά γίνονται με τη συμβολή των νευρικών κυττάρων του κεντρικού νευρικού συστήματος και του περιφερειακού, με ενδιάμεσους σταθμούς τα νευρικά συσσωματώματα, γνωστά ως γάγγλια.

Τα νευροεκφυλιστικά νοσήματα λοιπόν, εφόσον προκαλούν εκφυλισμό ενός τόσο σημαντικού συστήματος του ανθρώπινου σώματος, είναι πολύ σημαντικά. Συνήθως προκαλούν ατροφία διαφόρων τμημάτων του νευρικού ιστού και κυτταρικό θάνατο. Τέτοιου είδους αλλοιώσεις είναι δυνατόν να οφείλονται στην αρτηριοσκλήρωση με την προκαλούμενη κακή αιμάτωση, αλλά συχνά είναι δυνατόν να υπάρχει ατροφία του νευρικού ιστού με την ταυτόχρονη καλή γενική κατάσταση των άλλων τμημάτων του οργανισμού. Η εκφύλιση μπορεί να είναι διάχυτη ή περιορισμένη και συνήθως μη αντιστρεπτή.

Στις νευροεκφυλιστικές ασθένειες περιλαμβάνονται γνωστές ασθένειες όπως η ασθένεια Alzheimer και η ασθένεια Parkinson, παρόλα αυτά κάθε μία από αυτές τις ασθένειες διακρίνεται από διαφορετικούς μηχανισμούς, κλινικά και νευροπαθολογικά χαρακτηριστικά. Το κοινό τους στοιχείο είναι ο ανατομικός ή λειτουργικός εκφυλισμός του νευρικού ιστού.

Δυστυχώς, ακόμη και σήμερα, τα περισσότερα θεραπευτικά σχήματα για τις νευροεκφυλιστικές ασθένειες είναι συμπτωματικά και δεν έχουν θεαματικά αποτελέσματα στην εξέλιξη των ασθενειών. Η έγκαιρη διάγνωση και η καθυστέρηση της εξέλιξης θα αποτελέσουν το αντικείμενο της παρουσίας αυτής.